

VÝROČÍ PŘEDČASNÉ SMRTI EMANUELA PURKYNĚ

Na podzim minulého roku (přesně 22. října), uplynulo 80 let od tragické smrti RNDr. Emanuela Purkyně (1895–1929), pravnuka slavného českého biologa J. E. Purkyně. Jak tato událost a osoba souvisí s hygienou? Emanuel Purkyně byl nadaný český vědec, který pracoval ve Státním zdravotním ústavu v Praze a jako první se v něm zabýval problematikou hygieny vody.

Do ústavu nastoupil na základě konkurzu již v lednu 1926, tedy krátce po jeho vzniku, a protože se osvědčil, byl díky podpoře Rockefellerovy nadace od září 2006 vyslán na dvouleté postgraduální studium a stáž do USA (Harvard Engineering School). Zde se konkrétně věnoval předmětům Sanitary Engineering (technické aspekty úpravy pitné vody a čištění odpadních vod), Sanitary Chemistry and Biology (hygienická chemie a biologie), Protozoology (protozoologie), Research in Water Biology (výzkum v biologii vody) a Public Health Administration (administrace veřejného zdravotnictví).

Po návratu do SZÚ měl za úkol vybudovat a vést samostatnou hydrobiologickou laboratoř, ale než k tomu došlo, umírá ve věku 34 let na následky dopravní nehody. Protože názory i životní osudy E. Purkyně jsou velmi zajímavé – a také proto, že se jednalo o prvního předchůdce v mém oboru v SZÚ – pokusil jsem se zmapovat jeho život v článku, který vyšel koncem roku 2009 v časopise Dějiny věd a techniky. Trochu upravený text je však volně dostupný i na webu SZÚ: <http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/voda/pdf/historie/purkyne.pdf>.

Kožíšek F. Emanuel Purkyně – první pracovník hygieny vody ve Státním zdravotním ústavu. Dějiny věd a techniky. 2009; 42(3):173-88.

František Kožíšek